

145/12.00.01/2026

Beredare / Valmistelija: utbildningsdirektör / koulutusjohtaja Tommi Eränpalo, tommi.eranpalo(at)sipoo.fi

Europeiska unionens AI-förordning (en. AI Act) är en EU-förordning om artificiell intelligens och världens första övergripande, omfattande rättsliga ram om artificiell intelligens. Syftet med den är att de AI-system som används i EU ska vara säkra och transparenta samt respekterar de grundläggande rättigheterna.

Förordningen trädde i kraft den 1 augusti 2024. Eftersom den är en EU-förordning tillämpas den direkt i alla medlemsstater utan separata nationella verkställighetslagar.

Förordningen tillämpas inte i sin helhet på en gång utan den tillämpas stegvis. Till först, från och med februari 2025, tillämpades bestämmelser om förbud mot så kallade AI-system med oacceptabel risk. Från och med augusti 2025 tillämpas skyldigheter som gäller AI-modeller för allmänna ändamål (general-purpose AI models), såsom dokumentations- och transparenskrav. Största delen av de resterande bestämmelserna tillämpas från och med augusti 2026, och kraven som gäller AI-system med hög risk tillämpas till fullo från och med augusti 2027. Målet med den stegvisa tillämpningen är att ge aktörer tid att anpassa sig till de nya skyldigheterna och bygga nödvändiga övervakningsstrukturer.

Kommunstyrelsen i Sibbo godkände policyn för artificiell intelligens som anvisningar för personalen vid sitt sammanträde den 22 september 2025 (bilaga 1). Beslutet gäller särskilt generativa AI-system och ger kommunens tjänsteinnehavare riktlinjer för ansvarsfull och säker användning av artificiell intelligens inom kommunens verksamhet.

Enligt Sibbo kommuns policy för artificiell intelligens är avsikten att artificiell intelligens används främst som stöd för arbete, till exempel för att underlätta rutinarbeten och expertarbeten, och inte för att ersätta anställda. Användningen av artificiell intelligens ska vara etisk, transparent, datasäker och lagenlig samt förbättra kommuninvånarnas serviceupplevelser av kommunens tjänster. Samtidigt framhävs att riskerna ska kunna identifieras och att det utdata som produceras av artificiell intelligens ska granskas noggrant, eftersom det kan innehålla felaktig eller föråldrad information.

Jämte policyn för artificiell intelligens har sakkunniga inom utbildningssektorn och sektorn för småbarnspedagogik i samarbete med Digital förvaltning berett AI-riktlinjer för undervisnings- och handledningspersonalen (bilaga 2). Avsikten med AI-riktlinjerna är att skapa tydliga, gemensamma spelregler för användning av artificiell intelligens i undervisning, lärande och administrativt arbete.

Riktlinjerna baserar sig på Utbildningsstyrelsens material "Artificiell intelligens inom småbarnspedagogik och utbildning – lagstiftning och rekommendationer", som innehåller omfattande beskrivning av utbildningsanordnarens skyldigheter och ansvar gällande användning av artificiell intelligens. Materialet har utarbetats i samarbete mellan undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen och ingår i

implementeringen av Finlands Digitala kompass. Digitaliseringen av utbildningssystemet styrs nationellt av Riktlinjer för digitaliseringen av fostran och utbildning 2027 (undervisnings- och kulturministeriet 2023).

EU:s AI-förordning och Sibbo kommuns policy för artificiell intelligens baserar sig på ett riskbaserat förhållningssätt där AI-system klassificeras i olika riskklasser. Inga särskilda förpliktelser riktas mot AI-system med låg risk. Av AI-system med måttlig risk förutsätts till exempel transparens och att användarna informeras om att de interagerar med artificiell intelligens. AI-system med hög risk – såsom vissa applikationer för hälsovård, utbildning eller kritisk infrastruktur – ska följa strama krav angående bland annat riskhantering, dokumentation, datans kvalitet och mänsklig kontroll. AI-system med oacceptabel risk, såsom manipulativa applikationer eller applikationer för social poängsättning, är däremot förbjudna i EU i sin helhet.

AI-riktlinjer för undervisnings- och handledningspersonalen inom utbildningssektorn och sektorn för småbarnspedagogik följer samma förhållningssätt.

Teknologin utvecklas snabbt. Nya AI-applikationer, användningsändamål och risker förekommer ständigt, vilket föräldrar anvisningar. Även lagstiftningen och myndigheternas anvisningar preciseras i snabb takt. Därför är det motiverat att regelbundet uppdatera AI-riktlinjer.

I enlighet med riktlinjerna för artificiell intelligens inom utbildning och småbarnspedagogik lades AI-applikationen Gemini till i skolornas Google-tjänst för elever i högstadiet och gymnasiet att använda i vardagen.

I början av läsåret 2026–2027 har användningen av applikationen visat sig vara pedagogiskt problematisk. Det borde vara möjligt att stänga av applikationen, eller så borde det inom undervisningen finnas möjlighet att använda en sluten skrivmiljö där AI inte kan användas.

I gymnasiet finns en sådan miljö, Abitti, men i högstadierna finns ännu ingen motsvarande lösning. I kommunen pågår en process där lärarnas datorerna byts ut mot Chromebook-datorer, med vilka en sådan sluten miljö är möjlig. Om processen framskrider utan problem kan en sådan lösning eventuellt redan vara i bruk i högstadierna i början av läsåret 2027–2028.

Fram till dess skulle det vara pedagogiskt motiverat att stänga av Gemini-applikationen för högstadieelever.

Föredragande / Esittelijä Koulutusjohtaja / Utbildningsdirektör Eränpalo Tommi

Förslag / Ehdotus

Utbildningssektionen beslutar att godkänna förslaget om att stänga Gemini-applikationen från och med den 1 november 2026 tills årskurserna 7–9 i grundskolorna har tillgång till en sluten skrivmiljö.

Koulutusjaosto päättää hyväksyä ehdotuksen Gemini sovelluksen sulkemisesta alkaen 1.11.2026, kunnes yläkouluilla on käytössään suljettu kirjoitusympäristö.

Behandling / Käsittely Föredraganden ändrade sitt förslag enligt följande:

Utbildningssektionen antecknar för kännedom att Gemini-applikationen stängs från och med den 1 november 2026 tills årskurserna 7–9 har tillgång till en sluten skrivmiljö.

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

Koulutusjaosto merkitsee tiedoksi, että Gemini-sovellus suljetaan 1.11.2026 alkaen kunnes yläkouluilla on käytössään suljettu kirjoitusympäristö.

Beslut / Päättös

Svenska utbildningssektionen antecknade ärendet för kännedom.
Ruotsinkielinen koulutusjaosto merkitsi asian tiedoksi.

Bilagor / Liitteet

Bilaga Liite 1 - AI-riktlinjer
Bilaga Liite 2 - Enkät gällande AI